

SZILÁGY-SOMLYÓ

TÁRSADALMI HETILAP.

Megjelenik minden csütörtökön.

A lap szellemi részét illető levelek a szerkesztőséghez, pénz küldemények és hirdetések a kiadóhivatalhoz címezendők.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Bérmentetlen levelek csak ismert kóztól fogadtnak el.

Előfizetési díjak:

egész évre 4 frt, fél évre 2 frt; községi jegyzőknek és tanítóknak egész évre 3 frt.

Magán hirdetések díja:

Háromszor hasábozott garmond sorért 5 kr; bélyegdíj minden beiktatásért 30 kr.

Hivatalos hirdetések díja:

Egyszeri közlésért tekintet nélkül a szöveg nagyságára, bélyegdíjjal, nyugtábélyeggel és támlappal együtt 3 frt.

NYILTTÉR soronként 30 kr. többszöri hirdetésnél kedvezmények nyújthatnak.

A körorvosok mozgalma.

Még ilyen nem volt Európában, hát lesz nálunk Magyarországon. Ebben az állítólag tejjel-mézszel folyó országban a milleniáris évig még meg fogunk érni minden jót és minden rosszat, és a társadalmi, szociális viszonyaink elfajulása folytán növelni fogja a bonyodalmakat. Nekünk az a szerencsétlenségünk, hogy nagy eszmékért, nagyideálokért lelkesedtünk, küzdöttünk mindig, és sokszor diadalmas harcaink közepette megfellekedtünk az anyagiakról és azokról, kik oszlopai egy nemzet anyagi és szellemi felvirágzásának. Temérdek a baj, a panasza közgazgatási, tanügyi, közegészségügyi viszonyaink rendezetlensége miatt. Egy egész század közönyösségének következményeivel állunk szemközt, s ez az oka annak, hogy a gyors haladás korszakában sokan nincsenek megelégedve azokkal az üdvös reformmunkálatokkal, amelyekbe a kormány minden téren belekapott és a melyeket — mindig számba véve az állam pénzügyeit — meg is akar valósítani.

Magyarországon van egy sereg 400—600 forinttal fizetett községi, kör- és városi orvos, aki tizenhatsz hosszú esztendőknél keresztül vesződött, fáradozott diplomájáért. Ezek az emberek, akik egész életüket folytonos munkában, fáradozásokban töltik el, s fizetésükön kívül csak csekély jövedelmük van, már sokszor kopogtattak memorandumokkal a miniszteriumok kapuján. Elmondották szóval is az irányadó köröknek, hogy milyen fáradságos munka tíz-tizenöt falunak orvosa lenni. Az ember a kocsirol egész nap úgy szólván le sem jön, éjjel sem

hagyják nyugodni, ha járvány van a körben, sokszor napokig nem is alhatik, s mindezt, mivel a nép nem igen fizet, bizony édes kevés az a pár száz forint. Elmondották, hogy nagyon jó volna, ha az állam egy kis nyugdíjról gondoskodnék, ha emelné valamieskével fizetésüket, hogy ne kellesen még konkurálniok is kollégáikkal; elmondották, hogy újra fel kellene osztani körökre az országot, mert ma napság a terület legtávolabb eső falujába sokszor öt óra a kocsiút, könyörögtek egy kis jóakarattért és köszönettel fogadták a biztató szót és vártak türelemmel nyugodtan.

Végre most a reform-miniszterium szóba hozta az egészségügyi kérdéseket. Lett nagy öröm. Szóba jött az egészségügy államosítása is, szép fizetéssel, nyugdíjjal, magánprakszis eltörlésével. Egyszerre felderült vagy ezer körorvos arca. Csak a szép jövőről beszélt mindenki, míg egyszerre ki nem derült radikalizmus helyett a — ridikulizmus. — Egyszerre nyilvánvalóvá lett, hogy az egészségügyi reformok elseje az orvosi kamarák behozatala lesz, és csak azután — hosszú idők múlva — kerül sor a legóhajtottabb tárgyra: a közegészségügy államosítására.

Nem kutatjuk az okokat miért, de tény az, hogy orvosaink antipátiával viseltetnek az orvosi kamarák iránt. Nézetük az, hogy ez ismét egy parádés dolog lesz, minden haszon nélkül. Tagdíjat majd kell fizetniük, lesz egy kis csete-paté a kamarai választások körül és azután ismét kell várakozniok egy szebb, boldogabb jövővért.

Az elkeseredés újra kitört, még

pedig nem nyíltan, memorandumok, gyűlések alakjában, hanem lappangó, titkos alakban, körlevelek, felszólítások útján. És ma már ott vagyunk, hogy egy-két hét múlva Magyarországon ötszáz körorvosa leterjeszt hivatalos orvosi állását és becsületszavával kötelezi magát, hogy addig nem lép vissza állásába, amíg az állam helyzetüket meg nem javítja.

Magyarországon kevés az orvos, és az orvostan hallgatók száma évről-évre fogy. Vagy kétszáz körorvosi állás üres, mert nem akad pályázó, a ki elmenjen egy nyomorult faluba kétszáz forint fizetéssel. Sok helyütt napijárára nincs orvos, a járványos betegség elpusztíthatja az egész faluk gyermekvilágát is, nincs ember, ki segíthetne rajtuk. A közegészségügy nyomorúságaival párosulnak közgazgatásunk hiányosságai, mert mire a miniszteriumba kerül az ügy, már vagy harminc-negyven fehér kereszt hirdeti a temetőn a járvány pusztítását. Fenn a miniszteriumban alig tudják, honnan szerezzenek orvost a megüresedett állásokra és most egyszerre ötszáz orvos kilép az állam szolgálatából. Ez annyit jelent más szóval, hogy fél Magyarországon nem lesz egyszerre orvos a szegény népnek, hogy fél Magyarországon egy sereg falu, pusztaság, kis város orvos nélkül marad, mert az orvos ötven krajcár díjért nem fogja magát öt órán keresztül egy rossz kocsi agyonrázatni.

Szomorú dolog ez nagyon, s még szomorubb, hogy a dolgok idáig juthattak. Nem kutatjuk, hogy ki a hibás, hogy egynehány ur ember, akinek passiója telik a sztrájkok előkészítésében, 500 orvost nyerhetett

meg céljának. A községi- és körorvos állása nagyon nehéz. Segíteni kell rajtuk minden áron, de az az út, a melyet választottak, nem a helyes, bár beismerjük, a legradikálisabb. Igaz, hogy panaszaikat sokáig nem hallgatta meg senki, hanem most a mi liberális éránk kezdetén, már eddig is sok buzdító szót hallottunk.

Hogy a sztrájk ki ne törjön, azt megakadályozni a kormány és a társadalom kötelessége, mert megérdemljük különben, hogy egész Európa ujjal mutasson reánk: ime így bánt a liberális Magyarország a civilizáció első harcosaival. Komolyan, haladéktalanul hozzá kell látnunk az egészségügy államosításához és első sorban ezt kell megoldanunk. Addig is újra hivatkozunk kell orvosaink áldozatkészségére és hazafiságára, a melynek már annyi szép jelét szolgáltat-ták. De nem szabadna vele ismét visszaélnünk.

Hazulról haza!

A „Protestáns Közlöny“ ez évi 38-ik számában „Pályázat“ van hirdetve a szilágy-somlyói egyházközség első osztályú lelkészi állomására a következőleg: „Javadalom: 1) Tiszteletes lakás, mely áll: négy szobából, egy konyhából és egy kamarából, továbbá szükséges mellékhelyiségekből, külön iroda helyiségből és egy nagy díszes kertből.

2) 957 forint, azaz kilencszázötvenhét forint tizedkártyától kamatból, félévi utólagos részletekben, az egyházközség pénztárából.

3) Az egyház pénztárából, évnegyedes előleges részletekben 443 forint, azaz négyszáznegyvenhárom forint.

A „Szilágy-Somlyó“ Tárcája.

Megénekelttem...

Megénekelttem kis virágod
Te szelid, árva kedvesem,
Mint jó szülő holt magzatánál,
Előtte sirtam csendesen.
Szegény leánya, árva gyermek,
Szívem emlékid temploma,
Hol az örök fény el nem alszik,
S az ének meg nem szűn soha.

De nyugodjunk meg Istenünkben,
Ő jobb, bölcsőbb s nagyobb tudás,
A mi nekünk fáj, az talán csak
Kínzóbb bűtől szabadulás.
Ne bántsd a multat, érte sirhatsz,
Az elhullott köny enyhét ad,
Ártatlan lélek, hogyha sir is,
Mindenkor büszke és szabad.

Emlékezzél rám, ha lemossa
Fejfámról a vihar nevet,
Te jól tudod, hogy én mi voltam,
És minden el nem tűnt velem.
Sírom felett, ha reng a fűszál,
S panaszzal zúg az esti szél:
Miként hamvába rejtett tűz,
Költőd keserve ott is él.

Köln Gyula.

A krasznai állami kisdédóvó intézet megnyitása alkalmából.

(Folyt. és vége.)

Politikai fontossága is van a kisdédóvásnak. Politikus nemzet vagyunk. Mai napság a dolgok oda fejlődtek, hogy nemzetközi kérdésekben csak az emelheti fel szavát, kellő nyomattal, kinek háta mögött jól szervezett és begyakorolt hadsereg áll. Véderőnk tehát növekedni kell. Ehhez pedig jól fejlett, edzett, erős nemzedék szükséges. Politikai jelentőségünk és helyzetünk az európai népek nagy családjában, valamint elszigetelt voltunk fajrokonainktól megkivánják, hogy bármely más népnél jobban óvjuk kisdédóinkat, ha politikai jövőnkől lemondani, szavunk súlyából engedni nem akarunk.

Megdöbben, elszorul az ember szíve, midőn látja az utca porában, vagy sarában magukra hagyatva az apró kisdédókat. Nem tér az ember fejébe, hogyan lehetséges, hogy magasra törő nemzetünk oly sokáig nem ért meg a kor intő szavát és elhanyagolta a kisdédóvást. De a nemzet vezérei elvégre észrevették a hibát, s a mulasztást gyors tevékenységgel igyekeztek jóvá tenni. És helyes. Mert a kisdédóvás haszna szembetűnő, akár a gyermeket, akár a szülőt, községet, vagy nemzetet tekintjük.

Ugy van. Egészséges testben rendszerint egészséges lélek lakozik. A szellem élénkebb, a kedély derültebb, az akarat

hajlékonyabb, ha ép a lélek működésének közege, a test. Szabályszerű élettani működések nagyban előmozdítják a lélek tevékenységének aktusait. A test és lélek ápolását nem lehet elég korán kezdeni. Tudós orvosok, pedagógok összhangzó állítása szerint a gyermek nevelését korán kell kezdeni.

A jómódu szülők nem is kimélnék fáradságot, áldozatot. Dadák, bonneok, nevelőnők segédkeznek nekik e célból. Hanem hát mit látunk a népnél?

A bölcsőnél kezdődő ápolásról nem is szólnak. Pedig sokszor vérázító amit látunk. Bepólyázzák erősen, úgy hogy szuszogni is alig bír a kis polgár és oda teszik, ahol helyet kapnak, hadd sirjon, jajgasson, ameddig neki tetszik. A kisdédóvás a három éveseknél kezdődik. Három éves korában a szülő már keveset gondol gyermekeivel. Munkába megy. Otthon hagyja felügyelet nélkül, gyakran még kellő élelméről sem gondoskodva. A gyermek ott hever, játszik az utcán társával, kiteve az elgázoltatás veszélyének, vagy a folyó és más vízhez siet és nem egyszer ott hagyja életét. Kora tavasszal, ha egy kis napfény melegíti a levegőt, oda teszik a fal alá melegedni, áthűl és súlyos betegség u. m. kanyaró, himlő, torokgyík áldozatává leszen.

Az óvoda gondoskodik mindenről. Az utca porából tágas, tiszta helyiségbe viszi a kisdédót. Az óvoda őszkor és télen kellőképpen fűtve, gyakran szellőztetve, naponta seprve van. Láthatólag felüdülnek az apróságok. Testök ruganyosabb, kedélyök élénkebb lesz. Gondoskodva van

a mozgásról, játékról és egyéb hasznosan mulattató foglalkozásról.

A népcsalád szűk köre alig fejleszti a gyermek szellemi tehetségeit annyira, hogy a vallás alapfogalmaival megismerkedjék. Eszmeköre az állati szükségletek megnevezésén alig terjed túl. Beszélni csak hozzá hasonlóval mer a nép gyermeke, s félénken fut a kabátos embertől, vagy sir és jajgat, midőn vele szóba áll. Egyetlen szót nehéz belőle kihozni. Hogyan fejlődjék aztán szellemileg!

Az óvoda segít e bajon. Egykoru társaságot gyűjt falai közé, megismerteti őket egymással, közös játék vagy foglalkozásra sorítja, megoldja nyelvüket, egy vezényszó, egy dal, egy verscske által életre keltegeti a lappangó szellemi erőket, egyengeti a további művelődés, értelmi fejlődés útját, mindennemű szemléltető eszközével. Egészen másként beszél az a gyermek, ki csak néhány hónapot töltött az óvodában, mint aki házi körén kívül nem volt. Látogatása egy ilyen óvodának, meggyőző mindenkit annak hasznáról.

A nemzetiségek azzal hozakodnak fel a kisdédóvási törvény ellen, hogy az erőszakosan magyarosít. Állítás, mely bizonyításra vár. A nemzetiségek nem azzal biztosítják fennállásukat, ha a kisdédóvási törvénnyel szemben frontot csinálnak és annak áldozatai ellen tiltakoznak, hanem igenis azzal, ha azt tőlük telhető módon hasznukra fordítják. A kisdédóvási törvény legfőbb célja a legtisztább emberbaráti szándék. Ha erőszakosan más magyarázatot adnak neki, ar-

4) Az egyházmegyei szabályrendelet által megállapított stólaból.

Kötelessége: a papi teendők mellett, a községi elemi iskolában, a rom. kath. algimnáziumban és az ipariskolában a vallást minden külön díj nélkül tanítani.

E pályázati hirdetés ellenében, ha az 1878-ik évi — erdélyi — „Névkönyv“-et megtekintjük a 44-ik lapon, a szilágy-somlyói papi fizetés következő:

a) tized kárpótlás kamata . . 1029 frt
b) papi korcsma és haszonbére 200 frt
c) az egyház pénztárából . . 100 frt
összesen: 1229 frt.

Már most egybe hasonlítva a két díjlevelet, az tűnik ki, hogy ma 71, azaz hetvenegy forinttal több javadalma van a somlyói ref. papnak, mint volt 1878-ban, amely tény előhaladást mutat első tekintetre. Ugy de meggondolva azt, hogy csak a legközelebbi multban is a mostani pályázatban jelzett vallástanításra nem volt a lelkész kötelezve, sőt külön javadalmazás mellett káplánt tartott az egyház a lelkész mellett, s ennek kötelessége volt a vallás tanítás: határozott visszaesés tűnik elénk.

Legkevésbé sem érzem magamat feljogosítottnak arra, hogy a szilágy-somlyói ref. egyház keblé ügyeibe ártsam magamat s így már csak kérdés tárgyává is tegyem, hogy honnan származik a korábbi s mostani közötti különbség a díjlevél s kötelezettséget illetőleg? . . . Csak egyszerűen elvi szempontból legyen szabad hozzá szólnom, mint olyan lelkésznek, ki tizenegy évvel korábban épen Somlyó közelében valék pap, s ki már szilágymegyei szülöttségem révén is feltétlenül érdeklődöm az ottani dolgok iránt.*

A ki kissé ismeri Szilágy-Somlyót s az ottani viszonyokat, bizonyára osztja a tekintetbeni nézetemet, hogy a szilágy-somlyói ref. papnak legkevesebb évi kétezer forint biztos jövedelmének okvetlen lenni kellene, hogy az ottani pap — némileg bár — kellő magaslalon tartsa magát minden tekintetben. Azonban nem hagyható figyelmen kívül a jelzett

*) Egész készséggel adunk helyet a közleménynek, melynek írója mint teljesen indifferens és ezenkívül állásánál fogva hivatott egyéniség teljesen tárgyilagosan szólhat a dologhoz. De megjegyezzük, hogy cikkirő téved, midőn a sz-somlyói ref. pap fizetését főlemelve látja, mert most az ugynevezett kanonika porció teljesen ki fog maradni a papi fizetésből és így voltaképpen nem is fizetésemelésről, mint fizetés leszállításról lehetne szó. Hanem eleget vitáztak e felett az egyház tagjai, jó, hogy valahára olyan a milyen, de végleges megállapodásra juthattak. Hagyjuk most már pihenni a kérdést s ne feszegetjük tovább a dolgot. Ez idő szerint a pályázat is ki lévén hirdetve, már ugy sem lehet a fizetés változtatni. A cikk intencióját különben mi is magunkévá tesszük annyiban, hogy a pályázati hirdetményben jelzett teendőkért a somlyói papi fizetést csekélynek tartjuk, csak hogy régi dolog ám, hogy ahol szegény az eklézsia, maga harangoz a pap. De ami a sz-somlyói papnak az egyházmegyében és esetleg az egyházkerületben is reá várando különböző tisztségek betöltése körüli nagyobb elfoglaltságát illeti, hát az nem a somlyói papot, hanem az egyént fogja illetni s a különböző egyházmegyei, avagy egyházkerületi tisztségekért a különben is szegény vagyoni viszonyok között levő sz-somlyói ref. egyház magasabb fizetést meg nem állapíthatott Szerk.

ról a törvényhozás nem tehet. A jelzett cél világosan van fogalmazva az 1. §-ban: „A kisdédóvás feladata 3—ó éves gyermekeket egyfelől ápolás és gondozás által a szülék távollétében érhető veszélyektől óvni, másfelől rendre és tisztaságra szoktatás, valamint ügyességöknek, értelmüknek és kedélyüknek korukhoz mért fejlesztése által őket testi, szellemi és erkölcsi fejlődésükben elősegíteni.” Ebből bajos a nemzetiségek fennállása, léte elleni merényletet kiolvasni.

A magyar egy évezreden keresztül békés egyetértésben élt más ajku polgártársaival. Ez után is így akar élni. Az anyanyelv szeretetét mindenkor becsülte és méltányolta. A maga nyelvét a germanizáció ellenében szívós kitartással védte, jól tudván, hogy aki anyanyelvét nem szereti, az a másét sem fogja becsülni és szeretni. Az anyanyelv szeretetének hiánya jellemgyöngöséget árul el. Bizalmatlansággal fogadja azért azok szolgálatait, kik anyanyelvüket kevésbé becsülik. Ezen őszinteség és nyíltság jellemzi a kisdédóvási törvényt is, midőn minden más nyelvet tiszteltetben tartva a 8-ik §-ban akként intézkedik, hogy „a kisdédóvodákban a nem magyar anyanyelvű gyermekek foglalkozása összekötendő a magyar nyelv, mint államnyelv ismeretébe való bevezetéssel.

A foglalkozási nyelv szabad megválasztása tehát meghagyatik. Csupán azon

egyház korlátolt anyagi viszonyok között léte, a hívek kevés száma — s talán nem épen gazdag volta, — mely körülmény legyőzhetetlen akadályt képez a lelkeszi javadalom indokolt emelésénél. Ezek tekintetbe vételével fogadjuk el ama kényszer helyzetet, hogy a szilágy-somlyói ref. pap évi 1400 forintnál több javadalmában nem részesíthető az egyház részéről ez idő szerint. Ugy de, hogy eként javadalmazott lelkész az 1400 lelket számláló egyházban felmerülő papi teendők teljesítése mellett még hetenként 20—24 valásóra adásra is köteleztessék — esetleg — ennek már helyes voltát még a kényszer helyzet sem indokolja! „Senki két urat nem szolgálhat” egyszerre! Hogy lehessen várni attól a paptól, ki naponként tanítással van elfoglalva, hogy kidolgozott beszédekkel álljon elő a templomi szónéskben s temetések alkalmával; hogy a minden papnál, de különösen városi papnál elengedhetlenül szükséges folytonos önképzés terén előhaladhasson, ha a kettős kötelesség teljesítés idejét s erejét egyiránt teljesen igénybe veszi? Ezekhez vesszük még azt is, hogy egy szilágy-somlyói pap — a multakból merített tapasztalat szerint — nem is igen marad közpap, hanem különböző egyházmegyei, sőt néha egyházkerületi hivatalok viselésével is megsokkott tiszteltetn! Már most ha az a szilágy-somlyói pap, esetleg a szilágy-szolnoki egyházmegyének esperese is: hogyan fog valaki egy személyben szilágy-szolnoki esperes, szilágy-somlyói pap, szilágy-somlyói ref. vallástanító lenni, anélkül, hogy vagy egyik, vagy másik, vagy pedig mindenik megbízatásával járó kötelességeinek teljesítését többé-kevésbé, de mindenesetre, sokszor és nem csekély mértékben el ne hanyagolja?

Mindezen kérdések komoly megfontolást igényelnek s előlük kitérni nem lehet!

„Videant consules!”

Midőn e néhány sorban papirra vetett nézetemnek e lap terén — tisztán ügyeszeretet s érdeklődésből indítva — kifejezést adtam, — netalán félreértés kikerülése okából — nem mellőzhetem el annak kijelentését, hogy egyáltalában nem „Cicero pro domo” beszélek részemről, annyival is inkább, mert circa kétszer annyi lelkeszi javadalmam van — Isten kegyelméből! — mint a mennyi a somlyói papi javadalom.

Adjon az isteni gondviselés minden tekintetben alkalmas férfit a szilágy-somlyói ref. egyház számára, néhai Nagy László szeretett barátom örökébe, ki a reá váro fontos és nehéz feladatnak minél nagyobb sikerrel megfelelni akarjon és tudjon!

Isten velünk!

Gyula, 1894. szept. 22-én.

Dombi Lajos,
gyulai ev. ref. lelkész; a békéscsaba ev. ref. egyházmegye tanácsbírája.

nagyon is jogos követelmény nyer kifejezést, hogy az egységes államnak uralkodó és hivatalos nyelve a kisdédekkel fejlettségüknek megfelelő módon megismertessék s ily uton az iskolai tanításnak játsza vettessék meg a szükséges alap.

A nemzetiségek elismerik az egységes állameszme jogosultságát. El kell ismerniök hát azt is, hogy ezen egység szilárdítására a legalkalmasabb eszköz az egységes nyelvnek terjesztése, ugy a közélet, mint a nevelés minden irányában; mert csakis ez által fog megerősödni a magyar állam annyira, hogy a jövő évezred elé nyugodtan tekinthessen. Ha a nemzetiségek a magyar állam oltalmát jövőben élvezni kívánják, hévvel kell felkarolniök azon eszközöt is, mely őket arra képesíti, hogy a köz- és nyilvános életben ök is tevékeny részt vehessenek, s a közös haza javán egyesült erővel munkálkodhassanak. A magyar nyelv ismerete és elsajátítása megnyitja előttük a közélet pályáit. Gyermekeik ellen véte nek tehát azok, kik előítéletektől elvakultan erre nézve a kedvező alkalmat szándékosan elszalasztják.

Minden nyelv szép és édes. Tudni hasznos. A magyart azonban szükséges tudni Magyarországot határain belül; mert az ország ezen a nyelven szolgálja a civilizációt, az állam ezen a nyelven szolgál mindennemű jótéteményével.

A törvényhozás a kisdédóvási törvény által módot nyújtva annak elsajátítására, hálával kellene fogadniök, nem pedig elene berzenkedniök, oly szándéklatok

Uj találmányok és műszaki leírások.

Közli: Bergl Sándor szab. és műszaki irodája Budapest, VII. Erzsébet-körút 54.

Interview Edisonnál, A nagy amerikai határozott ellensége minden interviewnek. Eddiggelé még egyetlen lap tudósítónak sem sikerült a feltalálással hosszabb beszélgetést folytatni és életviszonyait kifürkészni, a mi az ismert élelmességi amerikai riportereknek sokat mondó dolog. Most nem rég sikerült e gárda egyik furfangos képviselőjének a zárkózott amerikai alaposan meginterviewolni. Riporterünk egy nagyobb társaságban találkozott Edisonval. A beszélgetés vidáman folyt Edisonról és találmányairól Penny kapván az alkalmon, érintőleg és kérdést vetette föl: „Melyik volt az első találmánya Edison ur?” — Edison, a ki addig élénken vett részt a társaságban, észrevette a tudósító szándékát és lehangolt lett. A felelet elmaradt. A tudósító azonban jól ismerte az amerikai nők kíváncsiságát és ezek ostromainak Edison sem tudott sokáig ellentálni és végül így kezdé: „Mint szegény újságkihordó gyerek, az utcasarkon árusítottam el kis újságaimat és eszméikkel telt fővel, de meglehetősen üres zsebekkel, gondolkodva haladtam végig az utcán.” Újságaimban olvastam, hogy városunk gazdag bankárjánál, S. urnál, az utóbbi napokban vakmerő betöréseket követtek el a „betörés elleni biztonságu” pénzszekrényekben és hogy e rendkívüli gazdag ember kétségbe van esve a fölött, hogy kincsei nincsenek biztonságban ilyen támadások ellen. „Ez segethet rajtam, gondolám, és rövid idő múlva a bankár előtt álltam, a ki csodálkozva kérdezősködött kíváncságom után. — „Uram, én hallottam az önt ért szerencsétlenségről, nekem van egy találmányom, mely minden pénzszekrényt tolvajt pár óra alatt az ön kezébe szolgáltat.” — „Ah, és mit kér az ön találmányáért?” — „Nem kevesebbet, mint szépségéről híres, egyetlen leánya kezéért.” — „Lehetetlen,” — „Ajánlok 10,000 dollárt találmányáért; feltéve, hogy találmányának sikeres működését bebizonyítja.” — „Legyen, de lánya kezét aztán biztosan akarom!” — „No hát áll,” felelte a bankár, „ha leányom bele fog egyezni.” — E reménnyel fogtam munkához. Két nap múlva ismét fölkerestem a bankárt. Ágyban találtam. — „Uram,” — mondam — „tegnap esti 8 óra után ön pénzszekrényét vizsgálhatta.” — „Igenis.” — „A zár érintésekor villamos ütést kapott, minek következtében ma reggeli 8 óráig eszméletlenül maradt és ez idő szerint jól érzi magát?” — „Igen de.” — „Igen tisztelt uram, ez az én találmányom; mindenki, a ki irodázás után az ön pénzszekrényét hivatalnol megérinti, eszméletlenül marad feke a pénzszekrény előtt mindaddig, a meddig ön akarja . . . akár föl se kel többé, ha ugy kívánja!” — Ez volt az én első találmányom — végezte Edison. — „És a bankár leánya?” — kérdé a kíváncsi riporter. „Tudvalevőleg nem az én feleségem.” — „És melyik az ön utolsó találmánya?” — kérdé az interviewoló. — „Az imént elbeszélte történet . . .”

Pecsétviasz-rudak, közepükben bélével, új és mindenesetre igen celszerű találmányt képeznek. Ha meggondoljuk, hogy a pecsételés munkája gyertya

használata mellett mily bajos, ugy azonnal be kell látnunk előnyét az ilyen pecsétviasz rudaknak, melyek, mint egy gyertya, meggyujtatnak és melyeknek a pecsétviasz továbbégése a bél által éretik el. Készítése annyiban okozott nehézségeket a feltalálónak, minthogy annak gyorsabban égni a közönséges pecsétviasznál, és kormot maga után hagyni, vagy a hátramarád részeknek a pecsétet elpiszkítani nem volt szabad. Ez — mint Lüders Rich. szabadalmi irodája közli — megfelelő gyantákkal telített gypotból alkalmazásával lett elérve.

Szélmalmok villamosság előállítására Holland- és Skótszágban ezen legelősebb hajtóerőt használták fel a dynamógépek hajtására, melyek oly villamos accumulatorok töltésére szolgálnak melyekben a villamos erőt felhalmozni lehet és melyek aztán tetszés szerinti helyen mint világító erő vagy melegítő gyanánt használhatók.

Ingatlan birtok változások.

A sz-somlyói kir. járásbírószág területén. Horváth Bertalan megvette Ács Klára s társai Hivégi 2 szántóját 250 frtéért; Vékás Mihály s neje Brebán Anna somlyói 1 beltelekét 100 frtéért; Szász Stefán s neje özv. Mérges Jánosné zálnoki 2 szántóját 100 frtéért; özv. Mánye Demjénné s társa örök. Krisztina Vaszalikáné a-báni összes birtokát; Demjén Sándor s neje Demjén Erzsébet s társai lompéri birtokát; Moszi Gavrilla á Flori megvette László Onuc halmosdi 1 beltelekét 240 frtéért; Jépure Mitrúné örök. Májos Ilé s társai pecselyi összes birtokát; Buti Juon á Irinyi mv. Jépure Mitrúné pecselyi 2 kertjét és 3 szántóját 263 frtéért; Popucse Kosztánné ugyanannak pecselyi 1 szántóját 142 frtéért; idb. Géci Károly s társai örök. Géci László bürgesdi birtokát; Nagy M. Péter s társai ajándékba kapta idb. Géci Károly bürgesdi birtokát; Zsuka Flora s társai Zsuka Tógyer halmosdi birtokát; Forizs Pál s neje megvette Csepei Ferenc s társai ipp. márkaszék és f.-kznaci összes birtokát 270 frtéért; Somogyi B. Bálint s neje Vig Mihályné n.-falui 3 drb. szántóját 300 frtéért; Szelezsán Péter és Stefan örök. Szelezsán Danila györteleki összes birtokát; Kosztás Floaré s társai Hurbán Flora sommályi birtokát.

A zilahi kir. járásbírószág területén. Nagy Ferenc és neje megvette Láposi Péter zilahi házát 600 frtéért; Anderkó Juliánna Fazakas Sámuel zilahi összes birtokát 600 frtéért; Kis Erzsébet Fazakas F. Józsefné Kis József és neje göröcsöni birtokát 190 frtéért; Ábrahám Jakab és neje Frankovics Ábrahám vármezői birtokát 200 frtéért; Lőrinc András Szabó Pál és neje diósdai kaszálóját 120 frtéért; Márian Alexa és társai Márian Andrejka cigányii ingatlanait 550 frtéért; Kure Tógyer és társai Deák Gavrilla és Alexa vaskapu ház és kertjét 400 frtéért; ifj. Suba András és neje Szabó Ferenc zilahi házát 1600 frtéért; Perényi György és neje Czibre György és neje kusalyi összes ingatlanait 650 frtéért; Terge József Kesely D. János és neje zilahi házát 4200 frtéért; Zsekán Mihály és neje Zsekán Szimjon cigányii szántóját 250 frtéért; Balog Károly ifj. Fejérdi Ferenc zilahi szántóját 150 frtéért; ifj. Tulogdi Lajos és neje özv. Aracs Andrásné Vigh Eszter zilahi házát 500 frtéért; Salamon Chám Petrá János és társai csömörölő házastelekét 225 frtéért; Szigeti Mózes és neje Boda Sámuelné és társai diósdai birtokát 421 frt 21 krért; Bikfalvi Ferenc és neje Lugosi Károly zilahi birtokát 2519 frt 36 krért.

Különfélék.

— Virilisek figyelmébe. A vármegyei bizottsági legtöbb adót fizető tagok 1895-ik évre szóló névsora Zilahon, a vármegyeházánál f. hó 5-től kezdve 15 napon át ki lesz füg-

reá s egy-egy elkésett virág mellett ott gunyolódik a száraz, zizegő haraszt.

Betesz a széles ablaktáblákat s mikor megfordul, hogy a kerevethöz menjen, szemei oda tapadnak a tükör fényes lapjára, mely mintha mondaná:

— Szép vagy! . . . Arcod érdekes haloványsága, szemeid fénye most is a régi, nem látszik s nincsen rajta semmi hervadás! . . .

A szép asszony mosolyog, egy pillanatra megvillantja két szép fogsorát, azután tagadólag int s belemarkolva leomló hajának tömött fűrtjeibe, izgatottan választ ki belőle egy hóféhér szálát s reszkető hangon sugja.

— Hazugság minden, itt az — ősz! Szeme megtelik csillogó könnyel s a feltörő zokogást elnyomja a kívülről beverődő szélsíksongás, mely rázza a száraz fának kopár ágait.

Kimerülten heveredik le a puha pamlag virágos bársonyára s kihuzva a fantasztikusan diszített kis asztal rejtett fiókját, elmereng a multon. Apró parányi emlékek hevernek előtte sorban, melyek mintha mosolyognának reá s körülzsongják lelkét a visszaemlékezések, a tova-repült, elszállott ábrándok.

Törékeny, hervatag színű rózsza fekszik előtte. Az átölelő selyemszalag alig bírja összetartani a szinehagyott leveleket, melyeknek illata régen elszállott, de egy fájó könyecsepp hátrahagyott nyoma még most is sötétlik a száraz virágon.

Hollós Laczi adta egy héttel esküvője előtt — örök emlékül.

gesztve, oly célból, hogy ezen idő alatt azok, akik a munkálat ellen felelősséget használni akarnak, azt az állandó bíráló választmányhoz beadhassák,

— **Áthelyezés.** Kabos Ödön zilahi utmestert a szilágy-csehi, — Sarka Ödön szilágy-csehi utmestert pedig a zilahi járásba az alispán áthelyezte.

— **A sz.-somlyói kincslelet felett folyó perben** a múlt héten hozta meg a magyar királyi kuria a végítéletet, mely szerint a talált kincs műértékét 40.000 forintban állapította meg. Az államkincstár, mint tudjuk, csak az anyagértékét akarta kifizetni s a leletre megtartási jogát érvényesíteni, a telektulajdonos és a találók pedig a lelet műértékét követelték. Az alsóbb bíróságok eltérőleg határoztak, míg most a kuria a hat év óta folyó perben véglegesen döntött.

— **Szüreti ebéd.** Trusza Lajos r. k. esperes-plebános annak alkalmából, hogy a filloxa által teljesen elpusztított szőlőjét amerikai alanyokba oltott szőlővel immár egészen újból beplántálta s a szőlőtelepítést bevégezte, szerdán délelőtt a plebánián fényes szüreti ebédet adott, melyre városunk intelligens elemei közül mintegy negyvenötön jelentek meg. A finom tapintattal összealkotott társaság a legjobb hangulatban maradt együtt az esteli órákig. A kitűnő ebéd fő kiegészítő részét képezték az elmondott szellemes pohárvázontók, melyeknek sorát maga a házi gazda kezdte meg, üdvözlővén vendégeit, kik eljövénnek vele együtt örvendezni azon, hogy a sokak előtt lehetlenséggel határosnak tartott szőlőtelepítés bevégezését a házigazda megérte s ezzel másoknak is példát adhatott. Majd Szénássy Miklós kir. közjegyző köszöntötte fel a házi gazdát, mint aki legelő volt, aki Sz.-Somlyón az amerikai szőlők telepítését s az elpusztult szőlők rekonstrukcióját megkezdte. Ezután dr. Ajtai Endre mondott igen szépen kidolgozott beszédet, melyben a Magura kopár bérceire a „lasciate ogni speranza“ feliratot látja ijesztőleg előtűnni s ezzel szemben a házigazda eperjesmázi szőlőjén az „Ember küzdj és bízza bizzál“ jelszó tűndököl, mi új erőt adott a mérhetlen csapás legyőzésére. Eltelt Trusza Lajost, mint eredménytelennél küzdött uttörőt. — Veverán József Geneszy Sándor polgármestert, — Geneszy Sándor a házi gazdát, mint kiváló egyházi férfit, Trusza Lajos Szénássy Miklóst, mint a szőlőültetés lelkes apostolát, Révész Círil Bölöni Sándort, mint lapszerkesztőt és szőlőültetőt, majd meg Trusza Lajost mint szíves házigazdát, Szénássy Miklós Mahalcsik Bónó min. házfőnököt, Révész ismét Geneszy Sándort, mint a különböző felekezeti egyénekből álló városi közgyűlés összetartó s igazgató szellemét köszöntötték fel. Sajnos, hogy a kellemetlen esős, sáros idő megghiúsította a vendégszerető házigazda amaz óhaját, hogy a társaság kiűn a szőlőhegyen gyűlhetett volna össze, hol a szőlőtelepítés eredménye természetben megsemmisíthető lett volna

— **Utépítés.** A szilágy-nagyfalu—élesdi, — zoványi fürdői, — alsó-berettyó-völgyi és zálnok—nagy-derzsidaí vicinális utasorok vonalain építendő hidakra a sz.-somlyói főszolgabírósnál szeptember 28-án tartatott meg az árlejtés, melynek eredménye az, hogy a sz.-nagyfalu—élesdi vonalon 2, — a

zoványi fürdői utvonalon 2, — az alsó Berettyó-völgyi vonalon 1, — a zálnok-nagy-derzsidaí utvonalon 4, összesen kilenc új hid felépítése lett kiadva. Ezen hidakra 7285 frt 43 kr. volt előirányozva az uti bizottságok részéről, mely előirányzati összegből 11 1/2% árengedmény lett az árlejtés folytán leengedve, az összes építményekre együttes és legkedvezőbb ajánlatot tett Porjesz Sámuel sz.-somlyói vállalkozó által és így a kilenc, nagyjából vashid építése — 837 frt 43 kr. 11% engedmény leütése után — összesen 6548 forintba került. Az árlejtésen öt vállalkozó vett részt, azonban bár néhány hidra nézve az előirányzott összegből 16% is engedtetett volna, mivel az összes építésekre csak Porjesz Sámuel tett ajánlatot, a többi vállalkozók ajánlatai a bizottság részéről figyelembe veendőnek nem találtattak.

— **Szilágyvármegye deficitje.** Az állandó választmány összeállította a vármegye 1895-ik évi költségelirányzatát. E szerint vármegyénk szükséglete 80,504 frt 70 krban a fedezet pedig csak 76,087 frt 70 krban, állapítottatott meg és így a jövő évi költségelirányzatnál 4417 frt deficit mutatkozik. Eme hiányzó összeg fedezése végett az állandó választmány a belügyminiszterhez felterjesztés intézését indítványozza a közelebből tartandó közgyűlésen.

— **Gyászhir.** Simó Ferenc sz.-nagyfaluí birtokost gyászeset érte, mert szeretett és anyja e hó 3-án Szilágy Nagyaluban elhalt. Temetése holnap délután lesz. A család által kibocsátott gyászjelentés következő: „Simó Ferenc, a maga, neje: Bayer Teréz, gyermekei: Károly, Margit, Ferenc és nővére: Luiza nevében szomorúan tudatja szeretett anyjának öz. Kis Soly-mosi Simó Károlyné szül. Vinkler Antóniának f. év október 3-án történt csendes elhunytát. A boldogult hült tetemei f. év október hó 5-én d. u. 2 órakor fogtak a sz.-nagyfaluí temetőben a rom. kath. egyház szertartásai szerint örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szent mise áldozat Sz.-Somlyón, f. hó 6-án reggel d. e. 10 órakor fog az egek Urának bemutatni. Szilágy-Nagyfalu, 1894. okt. 3.“

— **Halálos lövés.** Mocsolyán egy Ölvédi Károly nevű földmives ember összetűzött a nála tényleirást felvevő Steiger Gyula pénzügyőri vigyázóval. A pénzügyőr Ölvédi és több társai által üldözöbe vétetvén, szolgálati fegyverét futásközben elsütötte s a lövés által talált Ölvédi holtan rogyott össze.

— **A lemergi sorsjegyhúzás.** Miután a lemergi kiállítás zárata ez év október hó 16-ára elhalasztatott, a kiállítás igazgatósága, mint távirják, az osztrák cs. k. pénzügyminiszterium engedelmével elhatározta, hogy a lemergi kiállítási sorsjegyek húzását ugyancsak a kiállítás zárnapiján, azaz október hó 16-án este 8 órakor fogják megtartani.

— **Az építő iparosok téli tanfolyama** a budapesti állami ipariskolában (VIII. ker. Népszínház utca 8.) ebben az iskolai évben is november 3-án nyílik meg. A tanfolyam négy téli félévre terjed s évenként november 3-tól március végéig tart. Tanulókat felvétetnek a 15. életévet betöltött, irni, olvasni és számolni tudó kőmíves, kőfaragó és ácssegédek, valamint a 15. életévet betöltött, irni olvasni és számolni tudó kőmíves, kőfaragó és ácsstanoncok és gyakornokok, a

melyek körülragyogják a selymes fészek fantasztikus butorait.

Kezeit oda rakja feje alá, melyről leomlik nehéz fűrtökben a haja mellére, gömbölyű nyakára, keretként ölelve körül a halovány arcot. A hosszú selymes szempillák is lassanként lecsukódnak, csak a szív ver lázasan a ziháló kebelben.

S így, a mint félálomban szendereg, hallani véli a lombok suttogását, a csalogány panaszos énekét s azt a szelíd, könnyezve mondott átkot, melyet azon eltaszított, lenézett fiatal ember mondott sirva, kit hidegen, részvéttel utasított el magától, mert nem tudott szép szavakban hazudni, hanem becsületes őszinteséggel megkérte a kezét, a légvárak helyett a családi élet csendes boldogságát ígérte.

— Mikor egyszer, majd, a szíve megteleik keserűséggel, fájó gyötrellemmel, akkor jussak eszébe én s az én hü szerelmem! . . .

A szendereg asszony felriad s mint egy alvajáró öntudatlanul kérdezi:

— Eszembe jutottál, hol vagy, merre keresselek, elvesztett édenem?

S nem felel rá senki, csak az őszi szellő lármája suttogja:

Ki tudja hol? ki tudja merre van? . . .

Bibó Lajos.

kik legalább egy évet töltöttek már a gyakorlatban. A beiratásnál előmutatandó irományok: 1) az illetékes közigazgatási hatóság által kiállított erkölcsi bizonyítvány, — 2) a végzett isk. osztályokról szóló iskolai bizonyítványok, — 3) munkakönyv, vagy az illetékes elsőfokú iparhatóság által hitelesített munkabizonyítvány. A beiratás október 20-án kezdődik. A beiratás alkalmával 2 frt beiratási díjat, 10 forint tandíjat s 2 frt szertári biztosítékot kell befizetni. Vidékiek levélben is jelentkezhetnek.

— **A gyógyult elmebetegeket segélyző egyesület** erdélyrészi fiókja f. évi október hó 14-én d. u. 4 órakor tartja alakuló közgyűlést Nagy-Szebenben, az állami népiskolában, mely gyűlésre a tagokul jelentkeztek ezennel tisztelettel meghívataknak. Egyszersmind felkéretnek azon tisztelt urak, kiknek gyűjtőívek küldettek, hogy azokat október hó 10-ig beküldeni sziveskedjenek. Konrád Jenő dr. a nagyszebeni orsz. tébolyda igazgatója.

— **Az alispán hivatalos körutón.** Most, hogy a kolerajárvány fellépte fenyegetőbben kezd közeledni, a belügyminiszter szigorú rendeletet bocsátott ki az egészségrendőri s köztisztasági intézkedések sürgős és pontos végrehajtása iránt, — a vármegye alispánja nem elégszik meg azzal, ha ezen miniszteri rendeletnek miként való végrehajtását a járási főszolgabírók és járási orvosok személyes felülvizsgálattal ellenőrzik, hanem maga személyesen is körutra indult, hogy a vármegyében a rendeletnek miként lett végrehajtásáról személyes meggyőződést szerezzen, mely körút igen jó alkalmat arra is, hogy egyik-másik községben lábrakapott többféle rendtelenségeknek is tudomására jöjjön a községek ügyei iránt oly annyira melegen érdeklődő alispánunk. Csak hogy az alispán nem nálunk Szilágy megyében, hanem a szomszédos Biharvármegyében indult hivatalos körutra.

— **A helyhez kötött (stabil) gőzgépek** kezelőinek tanfolyama az állami ipariskolában (Budapest, VIII. ker. Népszínház-utca 8.) f. évi október 15. napján nyílik meg s december hó végéig tart. Tanulókat felvétetnek a 18. életévüket betöltött önálló lakatosok, kovácsok s a különböző gépgyárak főbb munkásai, a kik a gőzkazánfűtők, valamint a locomobil- és cséplőgépek kezelők tanfolyamát már elvégezték. A felvételhez erkölcsi bizonyítvány s a munkakönyv vagy munkabizonyítvány szükséges. Vidékiek levélben is jelentkezhetnek. A tandíj 5 forint. A beiratás október hó 8-án kezdődik.

— **Meghurcolt nemzeti becsületünk** elanyyira ki van szolgáltatva az ellenünk oláh részről szórt rágalomnak, hogy ma-holnap veszendőbe talál menni az a nagyértékű földindulat, amelylyel hazánk eddigelé a külföld népei részéről találkozott. A „Pesti Napló“ felismerve e fenyegető veszély komoly voltát, magára vállalta azt a hazafias feladatot, hogy a külföld vezérlő szellemével az utóbbi években meglazult intellektuális és erkölcsi kapcsolatot ismét szorosabbra kösse s így visszanyerje azoknak a rokonszenvét, akik már kezdtek tőlünk eltántorodni. E célból a „Pesti Napló“ tárcarovatának rendes dolgozóitársaiul megnyerte a francia irodalom legjelesebb mestereit, Camille Flammarion, a hírneves csillagász, Francisque Sarcey, a műkritikusok fejedelme, Doumic, a jeles mű-

történész, Müntz, a renaissance tudós buvár, Reclus, a kiváló geográfus, havonkint egy-egy tárcával fogják megörvendeztetni a „Pesti Napló“ közönségét. Ezenkívül havonkint egy-egy tárcacikket közöl a „Pesti Napló“ a következő hírneves íróktól, úgy mint: Emile Zola, Anatole France, Armand Sylvestre, François Coppée, Alphonse Daudet, Catulle Mendès, Jules Lemaitre, Marcel Prévost és Paul Bourget, akik mindannyian szerződésszerűen kötelezték magukat arra, hogy a „Pesti Napló“ számára rendszeresen fognak beküldeni eredeti dolgozatokat. A „Pesti Napló“ továbbá magához váltotta kizárólagos fordítási jogát mindama regényeknek, melyeket Alphonse Daudet és Georges Ohnet, a francia elbeszélő irodalom e hírneves mesterei, a legközelebbi öt esztendőben írni fognak s már ez évben fogja közölni Daudet egy remek regényét, amelynek tárgyát a költő a saját ifjúságából merítette, valamint Ohnetnek most munkában levő, „Régi harag“ című szenzációs regényét. A „Pesti Napló“ nagy áldozatok árán elérte azt, hogy a világlapokkal egy sorban áll, s a magyar közönség az érdem, hogy támogatásával ezt lehetővé tette.

— **Henneberg G.** (cs. kir. udvari szállító) selyemgyára Zürichben, a privátmegrendelők lakására közvetlenül szálalt: fekete, fehér és színes selyemzeteket, méterenként 45 krtól 11 frt 65 krig postabér és vámmentesen, sima, csikos, kockázott és mintázottakat, damasztot, stb. (mintegy 240 különböző minőség és 2000 különböző szín s árnyalatban). Minták postafordultával küldetnek. Svájca címzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

Irodalom.

— **Tótfalusi Kis Miklós** „Erdély Fénikszé“ nek életrajza csinos füzetkben jelent meg Kolozsvárt Ajtai K. Albert nyomdájában. A legrégibb magyar nyomdászok nagy mesterének életrajzát Csernátoni Gyula írta meg. A füzet jövedelme a sok megpróbáltatásokon keresztül ment uttörőnek kolozsvári elmosodott sarkkő helyébe egy diszes emlék felállítására költségeire fog fordítatni. Nem ajánlhatjuk eléggé olvasóinknak, hogy a mindössze is 15 kros füzet megvételével a szép célhoz járuljanak.

— **Zene.** „Bugaczi nóták“ cím alatt Lányi Géának két jó magyar nótája jelent meg énekhangra, zongorakísérettel s kapható Schwunda V. József — Budapest, Magyar-utca 18. sz. — zenemű kereskedésében. A szöveget Pósa Lajos országosan kedvelt talentuma szolgáltatva hozzá.

Szerkesztői üzenet.

— Az „Esernyő“ beküldőjének szíves üdvözlőnköt küldjük. — Magunk örömet el is olvastuk, de a tárcába alkalmasnak nem találtuk.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
BÖLÖNI SÁNDOR.

Az a sarokban meglapuló szegfű pedig egy szerelmes történet utolsó fejezete.

Emlékezik még jól mindenre.

Ketten ültek Turi Gáborral a veranda árnyas csendjében, mikor a szelíd, bánatos arcu ifju oda térdelt lábaihoz s félve s félve, remegve mondta el első vallomását.

— Nem törli ki szíveimből ezt a szerelmet sem az idő, sem az enyészet hatalma! . . . Vegye azt a szegfűt s ha jönne pillanat, melyben megfeledekzném, az önnek adott eskü szentségéről, mutassa fel nekem s én egy hindu fanatikusságával fogok vezekelni újra lábainál, hogy kiérdemeljem egy mosolyát, egyetlen csókját!

És a merengő asszonynak vonagló ajkát ismét elhagyja az a keserű kifakadás, melyet akkor mondott, midőn hírt vette a Turi Gábor házasságának:

— Az eskü szavait nem szokás grátnikövekre vésni, mert onnan nem tudná olyan könnyen lefujni a szél! . . .

Pedig mekkora emlékoszlopot lehetett volna teleírni azokkal a forró, mámoros vallomásokkal, melyeknek emlékéit egy-egy hajfűrt, szalag, cottillon jelvény, kis csokor örzi, jelezve az utat, mely egy összetört szív romjához vezet.

Idegesen, a fájó emlékek hatása alatt elkedvetlenedve fordít hátat a merengő asszony a némaságában is beszélni asztalnak s nézi az ablakon beverődő alkony vöröses pirját, a táncoló napsugarakat,

MAGYARORSZÁG.

Teljesen független politikai napiap.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos: **HOLLÓ LAJOS dr.**, orsz. képviselő.

REGGEL az ország legtávolabb eső részeiben is már az olvasó kezeiben van. 2—3

A Magyarország politikai, közgazdasági és társadalmi tudósításaival az összes lapokat megelőzi.

A Magyarországból a közönség már kora reggel olvashatja az országgyűlés tárgyalásait kimerítő alakban, az aznapi összes kül- és belföldi eseményeket, kimerítő tőzseidei tudósításokat stb. stb.

A Magyarország eddig is tanujelét adta, hogy férfias bátorsággal küzd az ország függetlenségéért és önállóságáért és szembe száll minden korrupcióval és közéletünket minden visszaéléstől megtisztítani törekszik.

A Magyarország független minden hatalomtól, minden magánérdektől, senkinek alárendelve nincs, s így álláspontját nyíltan és egyenesen mondhatja ki bárkivel szemben.

A Magyarország ezen törekvéseiben a közönség részéről már eddig is nagy támogatásban részesül, s így mint a nyilvánosság és a közérdek organuma folytonosan fejlődve és megerősödve áll jövőben is a közönség szolgálatára.

A „Magyarország“ előfizetési ára:

Szerkesztőség: VIII. ker., Fhg. Sándor-utca. 2. sz.	Egész évre . . . 14 frt — kr. Félévre . . . 7 frt — kr. Negyedévre . . . 3 frt 50 kr. Egy hónapra . . . 1 frt 20 kr.	Kiadóhivatal: IV. ker., Rostély-utca 2. sz.
--	---	--

Pályázati hirdetmény.

Sz.-Somlyó r. t. városánál lemondás folytán üresedésben lévő és választás útján betöltendő 800 frt évi fizetés, 100 frt lakbér és magán ügyekben szabályrendeletileg megállapított díjakkal javadalmazott **főjegyzői állásra** a városi képviselő f. évi 104. sz. a határozata folytán ezennel pályázat nyitattik.

Felhivatnak tehát a pályázni kívánók, hogy az 1883. évi I. t.-c. 6. §-ában előírt elméleti és gyakorlati képzettségüket, valamint erkölcsi magaviseletüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket **folyó évi október 20-ikáig** alólírtathoz beadják.

Jogot végzett és államvizsgát tett pályázók előnyben fognak részesülni.
Sz.-Somlyón, 1894. szeptember 24.

Gencsy Sándor,
polgármester.

2—2

Pályázati hirdetmény.

Sz.-Somlyó r. t. városánál lemondás folytán üresedésben lévő és választás útján betöltendő **állatorvosi állásra** a városi képviselő f. é. 106. sz. a határozata folytán pályázat nyitattik.

Felhivatnak tehát a pályázni kívánók, hogy ezen 450 frt évi fizetés és

magán látogatási díjak élvezetével egybekötött állomás elnyerése céljából szabályszerűleg és kellő okmányokkal felszerelt folyamodványait, mely mellett az 1888. évi VII. t.-c. 133. §-ában előírt állatorvosi tiszti vizsga letétele is igazolandó, alólírtathoz **folyó évi október 20-ik napjáig** beadják.

Sz.-Somlyó, 1894. szeptember 28.

Gencsy Sándor,
polgármester.

1—2

Legbiztosabb óvszer a kolerára, hagymáz és egyéb fertőző betegségek ellen!
Tökéletes fertőtlenítés! Teljesen szagtalan!

Önműködő tözegszóró eszteték
Belföldi és külföldi szabálmak! Szobai aranykiszékek mindenféle tetszetős alakban. Aranykiszékek berendezések, kórházak, lakatnyák, iskolák, iparvállalatok, szállodák stb. részére.

Fertőtlenítő és szagtalanító tözegpor! Tözegalom! Mindenféle tözeggyártmány nagy raktára.

Különlegesség: emberi és városi hulladékok ipari és gazdasági értékesítése. Város tisztítási és elüvarozási vállalatok szervezése.

Műtrágyagyártás. Részletes tervekkel, költségvetésekkel és eredeti bizonyítványokkal szívesen szolgál az igazgatóság. — Az orsz. közegészségügyi tanács által többszörösen ajánlva!!!

Magyar tözeg- és műtrágya- és ipar részvénytársaság.
Igazgatóság: Budapest, IV. Városház-tér 9. (Hárisházar.)

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy üzlethelyiséget **1895. május havában a (Főpiac, a főposta baloldalán levő) 2140 sz. Schäffer házba fogom áthelyezni.**

Ennélfogva jelenlegi üzlethelyiséget kiadom, a portalet és üzleti álványokat eladom.

Egyidejűleg ajánlok:

Jó minőségű ezüst remont. órákat . . .	7 fttól feljebb	14 kar. arany medaillon láncot . . .	6 fttól feljebb
Valódi schweici nickl remont. órákat . . .	5 " "	Aranyozott ezüst medaillon láncot . . .	1.50 " "
14 kar. arany férfi remont. órákat . . .	30 " "	14 kar. arany szívet . . .	3 " "
14 kar. arany női remont. órákat . . .	15 " "	14 kar. arany szívet valódi gyémánttal . . .	6 " "
14 kar. arany női gyűrűket . . .	2 " "	Divatos ezüst női brochetűt . . .	1 " "
Valódi gyémánt gyűrűket . . .	6 " "	14 kar. legujabb arany gombgarniturt . . .	16 " "
14 kar. tömör arany jegygyűrűket . . .	4 " "	Kitűnő minőségű nickl ébresztő órát . . .	2.50 " "
Divatos arany női függők patent zárral . . .	4.50 " "	Elegáns 13 próbás ezüst dohány szelencét . . .	10 " "
Divatos arany női brochetűt . . .	6 " "	Legujabb 13 próbás ezüst cukortartót . . .	30 " "
14 kar. legujabb arany karperecet . . .	14 " "	Tömör 13 próbás ezüst gyümölestartót . . .	12 " "
14 kar. egyszerű arany karabroncset . . .	8 " "	Tömör 13 próbás ezüst gyertyatartó párját . . .	24 " "
14 kar. arany férfi solid láncot . . .	20 " "	13 próbás teljes 6 személyes ezüst étesszék . . .	75 " "
14 kar. arany női legujabb utazó láncot . . .	10 " "	13 próbás gyermek evő készletet . . .	4 " "
Valódi ezüst férfi óraláncot . . .	1.50 " "	6 drb. aranyozott mocca kanalat . . .	8 " "

LÖFKOVITS ARTHUR órás, ékszerész és vésnök

Debrecen, Főpiac, a főposta térszomszédságában.

Felhívás előfizetésre!**PESTI NAPLÓ**

naponta kétszer megjelenő politikai napilapra.

A „PESTI NAPLÓ” a legértelmesebb és legszebben kiállított napilap és emellett a legolcsóbb is.

Folyó évi október elsejétől kezdve a reggeli és esti lappal együtt — egyszerre küldve — évenként 14 forintért fizethető elő.

A PESTI NAPLÓ regénytárcaja a legvonzóbb az egész világon, a szerkesztőség magához váltotta öt esztendőre

Alphonse Daudet és Georges Ohnet

valamennyi megírandó regényeinek kizárólagos fordítási jogát. Így novemberben kezd meg a közlését Georges Ohnet legujabb regényének, melynek címe:

RÉGI HARAG.

Októberben közli André Theurier legujabb regényét, melyen a nagy francia elbeszélő most dolgozik és mely a *nizzai kozmopolita társasággal* foglalkozik. Január folyamán közli Alphonse Daudet-nak épp most készülő regényét, melynek tárgyát a világhírű költő a *saját ifjúságából* merítette. A PESTI NAPLÓ tárcarovatának rendes dolgozótársai lettek:

Camille Flammarion,
François Coppée,
Jules Lemaitre,
Francisque Sarcey,
Armand Sylvestre.

Anatole France,
Emile Zola,
Catulle Mendès,
Marcel Prévost,
Paul Bourget

urakat, a francia irodalom nagynevű jeleseit s ezenfelül a jövőre is felkerekedik a PESTI NAPLÓ tárcarovatát kitűnő dolgozataikkal a magyar irodalom legkiválóbb elbeszélői.

A Pesti Napló karácsonyi ajándéka

oly fényes meglepetés lesz, aminőt a világ semmiféle lapja sem nyújt olvasóinak. Csak annyit jelzünk előre, hogy az irodalmi és művészeti remeknek egész kincsháza fog karácsonyra a PESTI NAPLÓ előfizetőinek asztalára kerülni.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:

Esti és reggeli lap együtt küldve a vidékre:

Egész évre . . .	14 frt — kr.	Negyed évre . . .	3 frt 50 kr.
Fél évre . . .	7 frt — kr.	Egy hónapra . . .	1 frt 20 kr.

Naponként kétszer, reggeli és esti kiadás Külön-külön a házhoz, vagy postán küldve Budapesten és vidéken:

Egész évre . . .	18 frt — kr.	Negyed évre . . .	4 frt 50 kr.
Fél évre . . .	9 frt — kr.	Egy hónapra . . .	1 frt 60 kr.

A Pesti Napló Kiadóhivatala.
Budapest, Ferenciek-tere, Bazárépület.

3—3